

Finanspolicy

Lilla Edets Kommun

Framtagen av: Ekonomiavdelningen

Datum: 2025-11-14

Version: 1.3

LILLA EDETS
KOMMUN

Innehåll

1. Inledning	2
1.1 Syfte	2
1.2 Målsättning	2
1.3 Omfattning	2
2. Organisation och ansvarsfördelning	2
2.1 Kommunfullmäktiges ansvar	2
2.2 Kommunstyrelsens ansvar	2
2.3 Kommunchefens ansvar	3
2.4 De helägda kommunala bolagens ansvar	3
2.5 Borgen	3
3. Hantering av finansiella risker	3
3.1 Betalningsberedskap och likviditetsrisk	3
3.2 Tillåtna motparter	4
3.3 Kapitalanskaffning och refinansieringsrisk	4
3.4 Ränterisk	4
3.5 Valutarisk	5
3.6 Placeringar	5
3.7 Finansiell leasing	5
4. Rapportering och kontroll	5
4.1 Rapportens innehåll	5
5. Riskinstruktion	6
5.1 Betalningsberedskap och likviditetsrisk	6
5.2 Tillåtna motparter	6
5.3 Kapitalanskaffning och refinansieringsrisk	6
5.4 Ränterisk	6
5.5 Valutarisk	6
5.6 Placeringar	7
5.7 Finansiell leasing	7

1. Inledning

1.1 Syfte

Syftet med finanspolicyen är att ange riktlinjer för kommunkoncernens medelsförvaltning, enligt kommunallagens 11 kapitel, målsättningar samt begränsa finansiella risker. Detta sker genom att definiera enhetliga riktlinjer och ramar för de finansiella aktiviteter som uppkommer i samband med upplåning, skuldförvaltning och likviditetshantering. Riktlinjerna ska ligga till grund för att en god kontroll och kostnadseffektiv hantering uppnås, samt att ansvarsfördelning och administrativa regler klargörs.

1.2 Målsättning

Målsättningen är att säkerställa kommunkoncernens kapitalförsörjning på både kort och lång sikt. Dessutom ska bästa möjliga finansnetto alltid eftersträvas inom ramen för denna finanspolicy. Fastlagda riktlinjer ska kontinuerligt prövas och vid behov revideras för att upprätthålla en löpande anpassning till omvärldsförändringar som uppkommer, samt att tillse att en väl avvägd riskprofil upprätthålls.

1.3 Omfattning

Finanspolicyen är fastställd av kommunfullmäktige och är ett övergripande dokument. Alla avsteg från finanspolicyen kräver ett beslut i kommunfullmäktige, om inget annat framgår av denna policy. Av kommunen helägda bolag, eller andra organisationsformer, omfattas av denna policy om inte annan lagstiftning omöjliggör det.

Finanspolicyens omfattning:

- Organisation och ansvarsfördelning
- Hantering av finansiella risker
- Rapportering och kontroll
- Riskinstruktion

2. Organisation och ansvarsfördelning

Vid alla finansiella transaktioner, såsom lån, placeringar och räntederivat, skall kommunen företräddas av namngivna behöriga personer. Fullmakt skall delges de behöriga personer som, med bindande verkan i kommunens namn, har rätt att utföra dessa finansiella transaktioner. Fullmakt beslutas av kommunstyrelsen.

2.1 Kommunfullmäktiges ansvar

- Fastställa finanspolicyen och dess innehåll
- Följa upp och vid behov förändra finanspolicyen
- Beloppsramar och villkor för kommunkoncernens totala upplåning
- Beslutar om att ingå borgen samt villkor för det
- Besluta om att ett av kommunen helägt bolag får avvika från den av kommunfullmäktige beslutade finanspolicyen

2.2 Kommunstyrelsens ansvar

- Följa upp och vid behov föreslå förändring av finanspolicy
- Kontrollera att finanspolicyn efterlevs
- Delge fullmakt till behöriga personer
- Lämna förslag till kommunfullmäktige om att ingå borgen.

2.3 Kommunchefens ansvar

Kommunchefen eller den han/hon väljer att delegera uppgifterna till, vanligtvis ekonomichefen, ansvarar för att:

- Praktiskt hantera den löpande förvaltningen för kommunen
- Aktivt och inom givna ramar hantera de finansiella risker som definieras i finanspolicyn
- Tillse att en effektiv och fungerande organisation och ansvarsfördelning finns
- Skapa rapporter och kontrollera att finanspolicyns krav uppfylls
- Rapportera relevanta uppgifter om finansförvaltningen till styrelsen
- Ge styrelsen förslag på förändringar av finanspolicyn

2.4 De helägda kommunala bolagens ansvar

- Styrelsen i varje bolag ska besluta om att den av kommunfullmäktige beslutade vid var tid gällande finanspolicy antas
- Om avvikelser från den av kommunfullmäktige beslutade finanspolicyn på någon grund bedöms nödvändiga ska bolaget till kommunstyrelsen inkomma med en sådan begäran

2.5 Borgen

Bolag inom kommunkoncernen kan beviljas borgen för extern finansiering. Kommunfullmäktige beslutar om storlek på borgensram samt om den avgift som bolaget ska betala för erhållen säkerhet.

Att ingå borgen innebär en kreditrisk för kommunen, då kommunen åtar sig att fullfölja betalningsförpliktelser för låntagarens räkning om denne inte reglerar sin skuld på utsatt tid. Kommunen har därför en restriktiv inställning till borgen för lån till andra låntagare än ovan nämnda och kräver ett särskilt beslut i kommunfullmäktige. En förutsättning för att en ansökan ska kunna beviljas är att kommunen erhållit full insyn i låntagarens verksamhet och ekonomi.

3. Hantering av finansiella risker

Kommunen utsätts kontinuerligt för ett antal finansiella risker och har valt att aktivt hantera och kontrollera/begränsa dessa. Riskhanteringen bör omfatta och hantera följande viktiga risker och exponeringar:

- Betalningsberedskap och likviditetsrisk
- Tillåtna motparter
- Kapitalanskaffning och refinansieringsrisk
- Ränterisk
- Valutarisk
- Placeringar

3.1 Betalningsberedskap och likviditetsrisk

Kommunkoncernen skall kontinuerligt upprätthålla en likviditetsreserv för att vid varje tillfälle kunna sköta sina betalningsförpliktelser. För att samordna betalningsflödena mellan enheter som i sin helhet ingår i koncernen ska ett koncernkontosystem användas.

Definition av likviditetsreserv:

- Ej bundna medel på bankkonton etc.
- Placerade medel som kan frigöras med likvid inom två bankdagar
- Outnyttjade krediter, låneramar samt kreditlöften

I riskinstruktionen regleras storleken på likviditetsreserven.

3.2 Tillåtna motparter

För att säkerställa en trygg finansiering och hantering av finansiella risker ska endast motparter med högsta möjliga kreditvärdighet användas. Tillåtna motparter är godkända för alla delar i den finansiella verksamheten.

I riskinstruktionen framgår tillåtna motparter.

3.3 Kapitalanskaffning och refinansieringsrisk

Kommunens verksamhet innefattar omsättning av befintliga lån och krediter samt nyupplåning. Kapitalbehovet ska säkerställas genom ett aktivt och professionellt upplåningsförfarande. Det är av största vikt att i god tid säkerställa detta. För att undvika kapitalbrist samt för att få en bra jämförelse av prisnivån skall all upplåning och kreditförfrågning, om möjligt, ske via ett antal oberoende långgivare.

Risken att betydande delar av utestående låneengagemang förfaller inom samma tidsperiod kan vid ogynnsamma marknadslägen medföra att omsättningen eller refinansieringen av en stor del av lånevolymen måste ske till ofördelaktiga räntevillkor eller ej är genomförbara. Detta gäller även nyupplåning. Härigenom kan kapitalkostnaden för kommunen snabbt öka, eller en likviditetskris uppstå. För att begränsa denna risk skall förfallostrukturen och kapitalbindningstiden på skuldportföljen regleras.

I riskinstruktionen regleras:

- Antal motparter
- Enskild motparts tillåtna andel av skuldvolymen
- Kapitalbindning
- Förfalloprofil kapitalbindning, tillåtna förfall inom tidsperioder

3.4 Ränterisk

Variationer i det allmänna ränteläget kan leda till att kommunens finansnetto påverkas negativt. Ränteriskexponeringen är vid varje tillfälle summan av den befintliga/framtida upplåningen och den genomsnittliga räntebindningstiden i skuldportföljen. Ränterisken i placeringar, om sådana finns, hanteras separat under 3.6. För att på bästa sätt förändra räntebindningstiden i skuldportföljen har kommunen möjlighet att utnyttja räntederivat. Detta innebär att man på ett snabbt, flexibelt och kostnadseffektivt sätt kan förändra räntebindningstiden och således begränsa ränterisken.

Ränterisken, eller en förändring av ränteläget, kan förenklat delas upp i två delar:

- Generell ränteförändring över hela avkastningskurvan, dvs. en parallellförskjutning av den korta och långa marknadsräntan.
- Lutningsförändring av avkastningskurvan dvs. förhållandet mellan den korta och långa marknadsräntan förändras.

I riskinstruktionen regleras:

- Antal motparter
- Enskild motparts tillåtna andel av skuldvolymen
- Tillåtna instrument
- Räntebindning
- Förfalloprofil räntebindning, tillåtna förfall inom tidsperioder

3.5 Valutarisk

Kommunen får inte låna eller placera i utländsk valuta. Om det uppkommer flöden i utländsk valuta under ett enskilt år som överstiger angivet belopp i riskinstruktionen skall en valutapolicy upprättas där kommunfullmäktige beslutar om godkända riktlinjer.

3.6 Placeringar

Det bör eftersträvas att kommunens likvida medel placeras på ett likvidkonto och alla överskottsmedel, utöver likviditetsreserven, bör användas för att amortera på lån och eller pensionskund. Inga placeringar i spekulativt syfte (en vid ingången ej fastställd avkastning av insatskapitalet) får ingås.

3.7 Finansiell leasing

Om den finansiella leasingen totalt uppgår till mer än angivet belopp i riskinstruktionen skall den likställas med upplåning och hanteras i enlighet med riktlinjerna i finanspolicyn.

4. Rapportering och kontroll

Rapporteringen skall ge information om kommunkoncernens finansiella exponering och risk samt säkerställa att finanspolicyn efterlevs.

Kommunchefen eller den han/hon väljer att delegera uppgifterna till, vanligtvis ekonomichefen, rapporterar till kommunstyrelsen vid ordinarie styrelsemöten samt vid förfrågan. Rapportering till kommunchefen sker efter överenskommelse med berörd personal.

4.1 Rapportens innehåll

- Aktuell likviditetssituation
- Lånevolym
- Derivatvolym
- Motparter
- Räntebindning och dess förfalloprofil
- Kapitalbindning och dess förfalloprofil
- Genomsnittsränta
- Värde på derivat/lån
- Värdepåverkan vid ränteförändringar

- Förväntade räntekostnader
- Förväntade räntekostnader vid ränteförändringar
- Nivå på utställda borgensförbindelser per motpart
- Avstämning mot finanspolicy

5. Riskinstruktion

Dessa riktlinjer gäller för Lilla Edets kommun och de koncernbolag (eller andra organisationsformer) som är helägda av kommunen.

5.1 Betalningsberedskap och likviditetsrisk

För att säkerställa en god betalningsberedskap och tillgången av likvida medel när de behövs för utbetalningar bör framtida betalningsflöden kontinuerligt följas. Saldot på toppkontot i koncernkontostrukturen ska företrädesvis vara positivt, för att klara de närmaste 30 dagarnas utbetalningar, men under en kortare tid (maximalt 30 dagar) kan en avtalad korttidskredit som mest om 50 mnkr användas.

5.2 Tillåtna motparter

- Svenska staten
- Svenska banker
- Svenska hypoteksinstitut
- SBAB, Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag
- Svenska försäkringsbolag
- Bolag inom den egna kommunkoncernen
- Kommuninvest i Sverige AB
- Utländska banker med etablerad verksamhet i Sverige

5.3 Kapitalanskaffning och refinansieringsrisk

- Minst tre motparter bör eftersträvas. Undantag kan dock göras för Kommuninvest.
- Enskild motpart bör ej representera mer än 2/3 av den vid varje tidpunkt totala skuldvolymen. Undantag kan dock göras för Kommuninvest.
- Den genomsnittliga kapitalbindningstiden i skuldportföljen regleras tills vidare inte
- Förfalloprofilen i kapitalbindningen regleras tills vidare inte

5.4 Ränterisk

- Minst tre motparter bör eftersträvas
- Enskild motparts tillåtna andel av den räntesäkrade volymen regleras tills vidare inte
- Tillåtna derivat är ränteswapar och forwardswapar. Kombinationer av ränteswapar med ränteoptioner är inte tillåtet
- Den genomsnittliga räntebindningstiden skall ej understiga 1 år och skall ej överstiga 7 år
- Förfalloprofilen i räntebindningen regleras tills vidare inte

5.5 Valutarisk

Kommunen får inte låna eller placera i utländsk valuta. Om det uppkommer flöden i utländsk valuta som överstiger 1 mkr under ett enskilt år skall en valutapolicy upprättas där kommunfullmäktige beslutar om godkända riktlinjer.

5.6 Placeringar

Det bör eftersträvas att kommunens likvida medel placeras på ett likvidkonto och alla överskottsmedel, utöver likviditetsreserven, bör användas för att amortera på lån och eller pensionskund.

5.7 Finansiell leasing

Om den finansiella leasingen totalt uppgår till mer än 50 mnkr skall den likställas med upplåning och hanteras i enlighet med riktlinjerna i finanspolicyn.